

ΘΕΜΑ

**Ενα... τιτίβισμα
μπορεί να χρεοκοπήσει
μία χώρα**
Σελ. 11

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ

Η επίδραση των κοινωνικών δικτύων στις αγορές δείχνει να είναι πιο μεγάλη και από τις οικονομικές ειδήσεις

TWITTER

Αποδείχθηκε ότι έχει τη μεγαλύτερη επιρροή από όλα τα social media

GREXIT

Οι συζητήσεις στο Διαδίκτυο για την έξοδο της Ελλάδας από την Ευρωζώνη επηρέασαν την Πορτογαλία και την Ιταλία

\$130 δισ.
κόστισε στη Wall
ένα λάθος tweet!

Ένα... τιτίβισμα μπορεί να χρεοκοπήσει μία χώρα

Το twitter και τα άλλα κοινωνικά δίκτυα επηρεάζουν σημαντικά την πορεία των spread των ομολόγων και των αγορών

Του ΛΕΩΝΙΔΑ ΣΤΕΡΓΙΟΥ

Μπορεί ένα μήνυμα στο twitter να χρεοκοπήσει μία χώρα; Η απάντηση είναι μάλλον θετική, σύμφωνα με τα συμπεράσματα πρόσφατης ακαδημαϊκής μελέτης που δημοσιεύθηκε στο Hellenic Observatory του London School of Economics.

Η δύναμη των κοινωνικών δικτύων (social media) είναι γνωστή ιδιαίτερα στους πολιτικούς και στους διαφημιστές. Δεν ήταν τυχαία η απαγόρευση του twitter και του youtube στην Τουρκία από τον Ταγίπ Ερντογάν, ούτε οι επενδύσεις 130 δολαρίων παγκοσμίως από τις επιχειρήσεις στο μάρκετινγκ μέσω των social media.

Τα συμπεράσματα της συγκεκριμένης μελέτης είναι εντυπωσιακά και επικεντρώνονται στη σχέση των social media με την πορεία των spread της περιφέρειας (Ελλάδα, Ιρλανδία, Ιταλία, Ισπανία και Πορτογαλία) κατά την κρίσιμη περίοδο 2011-2013.

Διαπιστώνεται ότι η επίπτωση των social media στις οικονομίες και τις αγορές είναι πιο μεγάλη από ό,τι οι οικονομικές ειδήσεις αυτές καθαυτές. Ακόμα πιο εντυπωσιακή είναι η διαπίστωση ότι τα social media είναι αυτά που επηρεάζουν τα spread των ομολόγων, ενώ δεν ισχύει το αντίθετο. Δηλαδή μία ανησυχία στις αγορές που ανεβάζει τα spread δεν αυξάνει τη σχετική συζήτηση στα social media.

Τέλος, από την ιντερνετική συζήτηση για το χρέος μιας χώρας μπορεί κάποιος να προβλέψει το πώς θα κινηθούν τις επόμενες ημέρες

Το κοινωνικό δίκτυο με την ισχυρότερη επίδραση στο ελληνικό χρέος (και όχι μόνο) αναδείχθηκε με διαφορά το twitter, έναντι του facebook.

τα spread μιας άλλης οικονομίας!

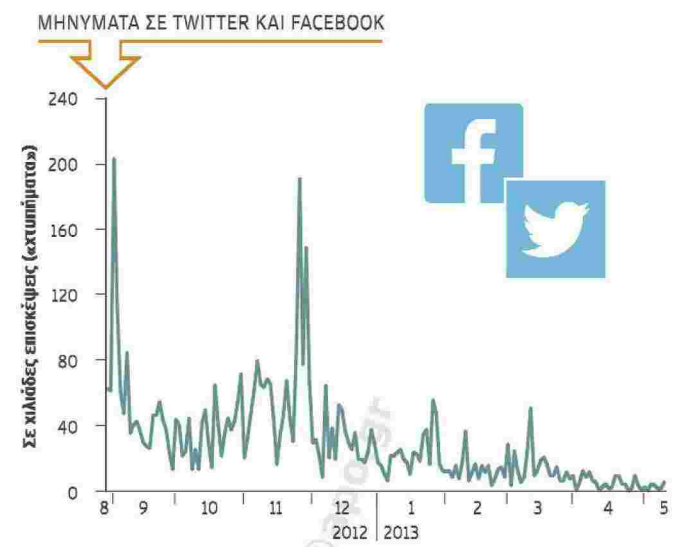
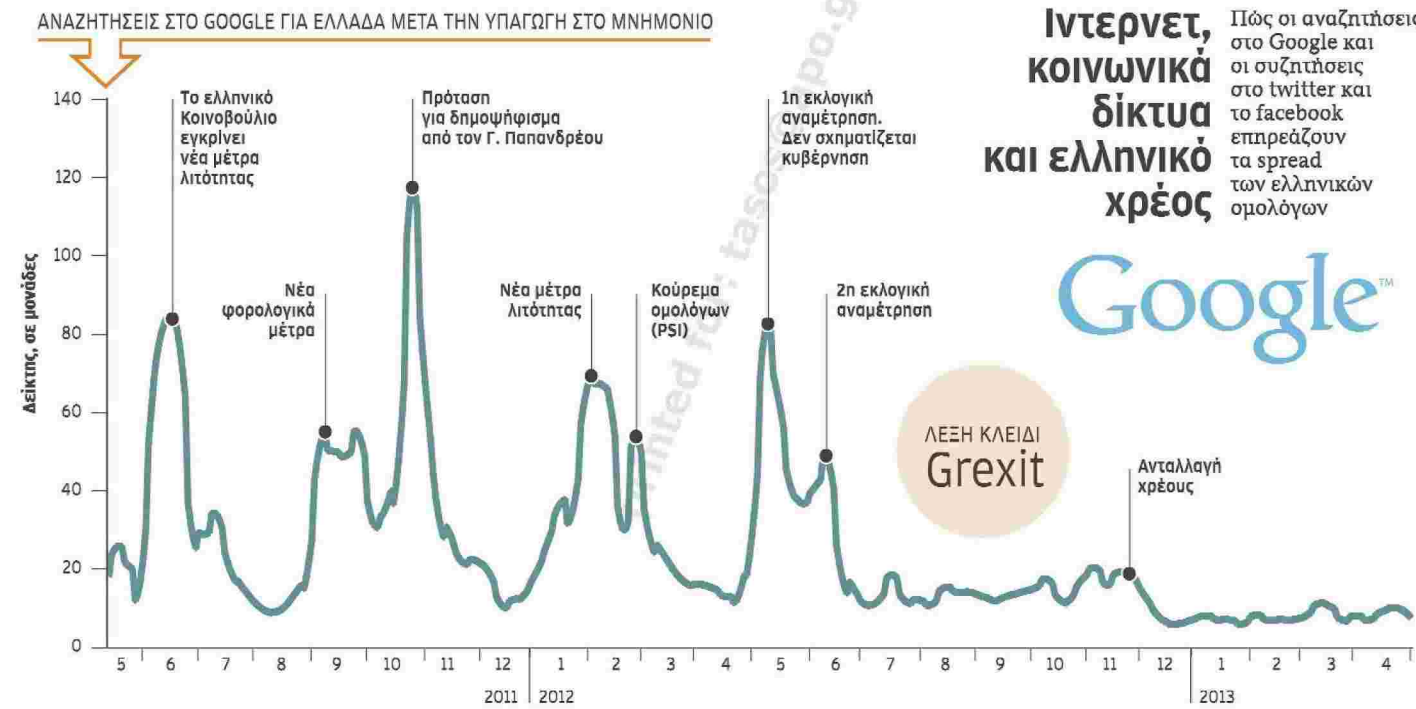
Η επιστημονική μελέτη με τίτλο «Tweets, Google Trends and Sovereign Spreads in the GIIPS», η οποία υπογράφεται από τρεις Έλληνες καθηγητές (Θεολόγος Δεργιαδής από το International Hellenic University, Κώστας Μήλας από το University of Liverpool, και Θεόδωρος Παναγιωτίδης από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας) καταλήγουν στα εξής συμπεράσματα:

Πρώτον, η άνοδος των spread των 10ετών ελληνικών ομολόγων, δηλαδή η διαφορά απόδοσης από τα αντίστοιχα γερμανικά, δεν αυξάνει τη συζήτηση περί ελληνικού χρέους ή εξόδου της Ελλάδας από το ευρώ στα social media.

Δεύτερον, η αύξηση της συζήτησης περί Grexit και ελληνικού χρέους προκαλούσε σημαντική αύξηση στα spread των ελληνικών ομολόγων.

Τρίτον, η συζήτηση περί Grexit και ελληνικού χρέους στα social media βοηθούσε στην πρόβλεψη για τα spread των πορτογαλικών και ιταλικών ομολόγων στο επόμενο διάστημα. Αυτό, σύμφωνα με τους μελετητές, οφείλεται κυρίως σε δύο λόγους: αφενός η συζήτηση-ανησυχία προσαποφύσσει να απαντήσει στην ερώτηση «ποια χώρα είναι η επόμενη για χρεοκοπία, έξοδο από το ευρώ, κ.λπ.» και αφετέρου λόγω της μεγάλης έκθεσης και σύνδεσης που είχαν οι συγκεκριμένες οικονομίες μεταξύ τους.

Τέτατον, το κοινωνικό δίκτυο με την ισχυρότερη επίδραση στο ελληνικό χρέος (και όχι μόνο) ανα-

ΠΗΓΗ: Hellenic Observatory European Institute, GREESE Paper No. 78 "Tweets, Google, Trends and Sovereign Spreads in the GIIPS", London School of Economics, 2013

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ένα ψεύτικο tweet κόστισε 130 δισ. δολ.

Ένα ψεύτικο tweet που καταγράφηκε στις 23 Απριλίου 2013 και το οποίο ανέφερε ότι μία έκρηξη στον Λευκό Οίκο τραυματίσει τον Αμερικανό πρόεδρο Ομπάμα, κόστισε στην κεφαλαιοποίηση του Χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης, περισσότερα από 130 δισ. δολάρια μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα. Το ποσό αυτό είναι όσο σχεδόν η βοήθεια που έλαβε η Ελλάδα από το πρώτο πρόγραμμα στήριξης ή περίπου το μισό ελληνικό ΑΕΠ. Το ψεύτικο αυτό tweet «ξέφυγε» από τον λογαριασμό twitter ενός μεγάλου ειδησεογραφικού πρακτορείου το οποίο έπασε θύμα κάποιων χάκερ. Η βαρύτητα του tweet ήταν μεγάλη, καθώς προερχόταν υποτίθεται από ειδησεογραφικό πρακτορείο και είχε εκατομμύρια followers. Πόσο όμως οι followers είναι πραγματικοί στα social media γενικότερα; Η βιομηχανία του μάρκετινγκ έχει μετρήσει τη σημαντική επίδραση που έχουν τα κοινωνικά δίκτυα στη διαμόρφωση της εικόνας και της επωνυμίας, δηλαδή της μάρκας, με αποτέλεσμα να επενδύουν 130 δολάρια στο να «κτίσουν» μια «σοβαρή» παρουσία στα social media. Όμως, μία «σοβαρή» παρουσία απαιτεί να έχει πολλούς «φίλους», πολλά «likes» και πολλούς «followers». «Είναι όπως το άδειο εστιατόριο», λέει μία διαφήμιση εταιρείας που πουλάει ψεύτικους «οπαδούς», δηλαδή followers, likes κ.λπ. «Θα μπαίνατε να φάτε σε άδειο εστιατόριο; αναρρωτιέται και αμέσως προσφέρει τον τιμοκατάλογο για να αγοράσετε τους «ψεύτικους» οπαδούς σας. Για παράδειγμα, οι 100 followers κοστίζουν 9 δολάρια και οι 100.000 κοστίζουν 399 δολάρια.

Όταν η λέξη Grexit κυριαρχούσε στο Διαδίκτυο

Το Twitter έχει εισέλθει για τα καλά στην οικονομική μας ζωή και χρησιμοποιείται κατά κόρον από επαγγελματίες, οικονομολόγους και policy-makers. Για παράδειγμα, ο γνωστός νομπελίστας οικονομολόγος Πολ Κρούγκμαν διαθέτει λογαριασμό Twitter με περισσότερους από 1,1 εκατ. followers. Η δε Κριστίν Λαγκάρντ, η επικεφαλής του ΔΝΤ, διαθέτει λογαριασμό Twitter με περισσότερους από 146 χιλιάδες followers.

Η άποψη των παραπάνω οικονομικών «αυθεντιών» διαβάζεται, μέσω του Twitter, και αξιολογείται από τους followers (και κατ' επέκταση τις χρηματοοικονομικές αγορές) σε χρόνο μηδέν. Κάνοντας, λοιπόν, την παραπάνω παρατήρηση, δεν θα πρέπει να προκαλέσει έκπληξη ότι όσα «νέα» διακινούνται, σε χρόνο μηδέν, μέσω Twitter επηρεάζουν τα χρηματοοικονομικά τεκταινόμενα.

Οι ευάλωτες χώρες
Η μελέτη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η συζήτηση περί Grexit στο κοινωνικό Διαδίκτυο είχε διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αύξηση της διαφοράς απόδοσης (spread) μεταξύ των ομολόγων της περιφέρειας (Ελλάδα, Ιρλανδία, Πορτογαλία, Ισπανία, Ιταλία) και της Γερμανίας. Κάνοντας χρήση της οικονομετρικής ανάλυσης, οι καθηγητές συμπεραίνουν ότι, στην περίπτωση της αγοράς ομολόγων στις χώρες της ευρωπαϊκής περιφέρειας,

Οι συζητήσεις το 2011-2013 για έξοδο της Ελλάδας από την Ευρωζώνη «φούσκωσαν» το κόστος δανεισμού σε Πορτογαλία και Ιταλία.

το κόστος χρήματος «φούσκωσε» και ως αποτέλεσμα της συζήτησης στο κοινωνικό Διαδίκτυο (κυρίως Twitter) για λέξεις-κλειδιά όπως το Grexit ή την «ελληνική κρίση χρέους».

Για ποιο λόγο όμως η συζήτηση στο Twitter μπορεί να επηρεάσει το κόστος χρήματος στην περιφέρεια;

Οι καθηγητές τονίζουν την αυξανόμενη χρήση (στη διάρκεια της τελευταίας 3ετίας) του Twitter στη διάδοση οικονομικών νέων. Κάνουν επίσης διάκριση μεταξύ της χρήσης Twitter και της χρήσης Facebook.

Οι καθηγητές σημειώνουν την αυξημένη εγκυρότητα του Twitter σε σχέση με το Facebook. Αυτό συνίσταται στο ότι:

(α) Τα νέα μέσω Twitter βασίζονται σε ποσοστό 27% από μέσα ενημέρωσης και δημοσιογραφικές πηγές, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στο Facebook είναι μόνο 13%, και

(β) Οι χρήστες Twitter διαθέτουν υψηλότερη παιδεία από τους χρήστες Facebook, κάτι που επηρεάζει θετικά

την εγκυρότητα των όσων διαβιβάζονται μέσω Twitter.

Η συζήτηση περί Grexit στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης από επαγγελματίες δημοσιογράφους, οικονομολόγους, πολιτικούς (και όχι μόνον) επηρεάζει αλλά και καθοδηγεί την κοινή γνώμη και αποτελεί, τουλάχιστον συναισθηματικά, τον πιο σαφή και έντονο τρόπο εκδήλωσης διεθνούς ενδιαφέροντος ως προς την πιθανότητα παραμόνυς (ή μη) της χώρας στο ευρώ. Η εμμονή της συζήτησης περί Grexit, αυτή καθαυτή, αποτελούσε αρνητικό «οιωνό», ο οποίος οδηγούσε την περίοδο εκείνη σε αύξηση του spread και τούτο διότι, αφενός, οι κάτοχοι ελληνικών ομολόγων ήταν περισσότερο διατεθειμένοι από ποτέ να «σκοτώσουν» τα ελληνικά ομόλογα αντί να τα διατηρήσουν στο χαρτοφυλάκιό τους και αφετέρου, οι πιθανοί αγοραστής ελληνικών ομολόγων κρατούσαν στάση (μακράς) αναμονής μέχρι να πεισθούν ότι η ελληνική κρίση έχει ξεπεραστεί.

Επίδραση-ντόμινο

Πάντως, στη διάρκεια της κρίσιμης για την Ελλάδα περιόδου 2011-2013, η συζήτηση περί Grexit αύξησε κατά κύριο λόγο το spread σε Ελλάδα και κατά δεύτερο λόγο σε Πορτογαλία και Ιταλία υπεράνω της επίδρασης των οικονομικών μεταβλητών.

Με άλλα λόγια, ο όλος θόρυβος περί Grexit είχε επίδραση-ντόμινο. Ο πι-

θανός λόγος για τον οποίο η επίδραση-ντόμινο καταγράφηκε σε Πορτογαλία και Ιταλία σχετίζεται με την «έκθεση» των πορτογαλικών και ιταλικών τραπεζών σε ελληνικό (ιδιωτικό και δημόσιο) χρέος.

Σύμφωνα με τη βάση δεδομένων της Bank of International Settlements, τόσο οι πορτογαλικές όσο και οι ιταλικές τράπεζες είχαν επενδύσει σε ελληνικά ομόλογα πολύ περισσότερο από τις ισπανικές τράπεζες ή τις τράπεζες της Ιρλανδίας. Τον Ιούνιο του 2011, οι πορτογαλικές τράπεζες είχαν επενδύσει 10,08 δισ. δολάρια (6,73% των διεθνών επενδύσεων τους) σε ελληνικό χρέος. Το αντίστοιχο ποσοστό για τις ιταλικές τράπεζες ήταν 3,88 δισ. δολάρια (0,40% των διεθνών τους επενδύσεων).

Μετά το «κούρεμα» του ελληνικού χρέους, οι πορτογαλικές τράπεζες εξακολουθούσαν να διατηρούν 6,16% των διεθνών επενδύσεών τους (7,34 δισ. δολάρια) σε ελληνικό χρέος, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τις ιταλικές τράπεζες ήταν 0,12% (1 δισ. δολάρια).

Η έρευνα καταλήγει ότι τα κοινωνικά Διαδίκτυα προσφέρουν ανεκμετάλλευτες (μέχρι σήμερα) οικονομικές πληροφορίες, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αποτίμηση και πρόβλεψη της αγοράς ομολόγων ειδικά σε περιόδους κρίσεων κατά τις οποίες τα παραδοσιακά οικονομικά μοντέλα καθίστανται, εκ των πραγμάτων, ανεπαρκή!